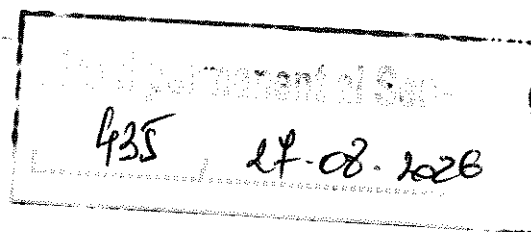

PRIM MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ*, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru completarea Legii nr.287/2009 privind Codul civil, precum și pentru completarea Legii nr.132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie*, inițiată de domnul deputat S.O.S. România Pascalini Nini-Alexandru (Bp. 328/2026).

I. Principalele reglementări

Prezenta inițiativă legislativă are ca obiect de reglementare completarea art. 1390 din *Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare*¹, cu cinci noi alineate, alin.(4)-(8), în sensul stabilirii unor măsuri exprese privind despăgubirea datorată copilului minor sau copilului major aflat în continuarea studiilor, în cazul decesului persoanei care avea obligația de întreținere.

De asemenea, se propune completarea *Legii nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie, cu modificările și completările ulterioare*, astfel încât în cazul decesului unei persoane care avea obligația de întreținere față de un copil, despăgubirea acordată prin RCA include și despăgubirea pentru prestația de întreținere pierdută, în limitele legii și ale contractului R.C.A.

¹ ART. 1.390

Persoana îndreptățită la despăgubire în caz de deces

(1) Despăgubirea pentru prejudiciile cauzate prin decesul unei persoane se cuvine numai celor îndreptățiți, potrivit legii, la întreținere din partea celui decedat.

(2) Cu toate acestea, instanța, ținând seama de împrejurări, poate acorda despăgubire și celui căruia victima, fără a fi obligată de lege, îi presta întreținere în mod curent.

(3) La stabilirea despăgubirii se va ține seama de nevoile celui păgubit, precum și de veniturile pe care, în mod normal, cel decedat le-ar fi avut pe timpul pentru care s-a acordat despăgubirea. Dispozițiile art. 1.387-1.389 se aplică în mod corespunzător.

II. Observații

1. Precizăm că demersul normativ preconizat trebuie raportat la dispozițiile legale în vigoare, pentru asigurarea integrării organice a reglementării în sistemul legislației, unicitatea reglementării în materie pe nivele normative și evitarea paralelismelor în procesul de legiferare, instituite potrivit art. 13, 14 și 16 din *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*.

Totodată, precizăm că orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative², printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate, care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist, să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat.

De asemenea, conform dispozițiilor art. 8 alin. (4) teza întâi din *Legea nr. 24/2000*, „*textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce*”, iar potrivit art. 36 alin. (1) din aceeași lege, „*actele normative trebuie redactate într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis, sobru, clar și precis, care să excludă orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale și de ortografie*”. Amintim că, prin lipsa de claritate și precizie a normelor preconizate, care ar genera confuzii în interpretarea/aplicarea acestora, se pot crea și premisele unor *vicii de neconstituționalitate* prin raportare la *principiul constituțional al legalității* [art.1 alin. (5) din *Constituție*].

2. Cu privire la propunerea de completare a *Codului civil*, se remarcă din perspectiva dispozițiilor privind necesitatea evitării paralelismelor legislative, conform art. 16 din *Legea nr. 24/2000*, faptul că inițiativa legislativă propune completarea art. 1390 din *Codul civil* cu prevederi care dublează reglementarea existentă.

Astfel, referitor la propunerea de completare privind includerea în despăgubirea pentru prejudiciul patrimonial cauzat prin deces a echivalentului prestației de întreținere pierdute alin. (4) al art.1390 din propunerea legislativă, precizăm că, potrivit art. 499 din *Codul civil*, părinții sunt obligați să dea întreținere copilului lor minor, precum și copilului devenit major, dacă se află în continuarea studiilor, iar potrivit art. 1390

² A se vedea, inter alia, Deciziile Curții Constituționale nr. 1/2012 și nr. 318/2019;

alin. (1) din *Codul civil*, celor îndreptățiți, potrivit legii, la întreținere din partea celui decedat li se cuvine despăgubirea pentru prejudiciile cauzate prin decesul acestuia.

3. Cu referire la propunerea de completare cu prevederea potrivit căreia pentru determinarea despăgubirii se vor avea în vedere, după caz, cuantumul pensiei de întreținere stabilite, prestațiile de întreținere dovedite, nevoile beneficiarului, veniturile și mijloacele pe care persoana decedată le-ar fi avut în mod obișnuit alin. (5) al art. 1390 din propunerea legislativă, precizăm că, potrivit art. 1390 alin. (3) din *Codul civil*, „*La stabilirea despăgubirii se va ține seama de nevoile celui păgubit, precum și de veniturile pe care, în mod normal, cel decedat le-ar fi avut pe timpul pentru care s-a acordat despăgubirea. Dispozițiile art. 1.387 - 1.389 se aplică în mod corespunzător*”.

După cum se arată în doctrină, vor fi avute în vedere nevoile creditorului, pe de o parte, și suma din veniturile pe care victima le avea la momentul decesului stabilite potrivit art. 1387-1389 din *Codul civil*, și pe care o alocă pentru întreținerea acestuia, pe de altă parte³.

4. Cu privire la perioada pentru care se stabilește despăgubirea alin. (5) și (6) al art. 1390 din propunerea legislativă, precizăm că acestea dublează prevederile art. 1390 coroborat cu art. 499 din *Codul civil*⁴.

5. În ceea ce privește forma sub care se acordă despăgubirea regăsită în alin. (7) al art. 1390 din inițiativa legislativă, facem trimitere la art. 1386 alin. (3) și art. 1387 alin. (2) din *Codul civil*. După cum se arată în doctrină, dispozițiile art. 1387, care completează, în mod corespunzător, dispozițiile art. 1390 sunt o aplicațiune specială a principiilor instituite în art. 1385 privind întinderea reparației și în art. 1386 referitoare la formele reparației⁵.

³ FL.A. Baiaș, S. Cercel, R. Constantinovici, I. Macovei (coord.), *Codul civil - Comentariu pe articole*, Ediția 4 - revizuită și adăugită, Editura C.H. Beck, București, 2026, pp. 1922, 1923;

⁴ ART. 499

Obligația de întreținere

(1) *Tatăl și mama sunt obligați, în solidar, să dea întreținere copilului lor minor, asigurându-i cele necesare traiului, precum și educația, învățătura și pregătirea sa profesională.*

(2) *Dacă minorul are un venit propriu care nu este îndestulător, părinții au obligația de a-i asigura condițiile necesare pentru creșterea, educarea și pregătirea sa profesională.*

(3) *Părinții sunt obligați să îl întrețină pe copilul devenit major, dacă se află în continuarea studiilor, până la terminarea acestora, dar fără a depăși vârsta de 26 de ani.*

(4) *În caz de neînțelegere, întinderea obligației de întreținere, felul și modalitățile executării, precum și contribuția fiecăruia dintre părinți se stabilesc de instanța de tutelă pe baza raportului de anchetă psihosocială.*

⁵ *ibidem*, p. 1916.

6. Cu privire la propunerea de completare a *Legii nr. 132/2017*, facem următoarele precizări punctuale:

În raport de intervențiile preconizate potrivit art. I pct.1 din inițiativa analizată, semnalăm utilizarea incorectă a normei de trimitere în teza finală a normei propuse pentru alin. (2¹) al art. 11 din *Legea nr. 132/2017*, întrucât nu toate dispozițiile la care se face trimitere⁶ sunt relevante pentru determinarea prestației de întreținere pierdute.

Prin urmare, s-ar fi impus clarificarea intenției de reglementare și formularea corespunzătoare a normei. Astfel, în raport de textul propus la alin. (11) al art. 14 din inițiativa legislativă, ar fi fost necesară clarificarea semnificației sintagmei „*prejudiciu dovedit*” și asigurarea corelării intervenției cu dispozițiile propuse pentru alin. (4) și (5) ale art. 1390 din *Codul civil*, care prevăd că despăgubirea se stabilește prin raportare la echivalentul prestației pierdute, dar și la nevoile beneficiarului, veniturile și mijloacele pe care persoana decedată le-ar fi obținut sau perioada pentru care obligația de întreținere ar fi subzistat.

De asemenea, teza finală a normei propuse pentru alin. (11) al art. 14 este redundantă în raport de prevederile art. 14 alin. (1) din *Legea nr. 132/2017*, care stabilesc limita maximă de răspundere a asigurătorului RCA și creează premisele apariției unei situații de paralelism legislativ, interzis potrivit art. 16 din *Legea nr. 24/2000*.

7. Cu privire la normele propuse pentru alin. (12) al art. 14 din inițiativa legislativă, apreciem că sintagma „*reper principal pentru stabilirea despăgubirii*” nu întrunește exigențele de claritate și previzibilitate ale legii prevăzute la art. 1 alin. (5) din *Legea fundamentală* și nu se corelează cu prevederile art. 264 alin. (2) din *Codul procedură civilă*, care prevăd libera apreciere a probelor de către judecător, potrivit convingerii sale, în cadrul procesului civil, afară de cazul când legea stabilește puterea doveditoare, acest din urmă caz nefiind întrunit prin modalitatea de redactare a normelor ante-menționate.

Sintagma „*fără a aduce atingere regulilor privind culpa comună*” din cuprinsul normei propuse pentru alin. (14) al art. 14 din *inițiativa legislativă* este improprie stilului normativ, nerezultând din cuprinsul normei că nu modifică sau completează dispozițiile incidente în cazul culpei comune.

De asemenea, semnalăm existența unor erori gramaticale în textul normei.

⁶ Spre exemplu, alin. (8) reglementează plata despăgubirii și nu modalitatea de determinare a acesteia.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține prezenta inițiativă legislativă în forma prezentată.**

Cu stimă,

Ilie – Gavril BOLOJAN

PRIM-MINISTRU

Domnului senator Mircea ABRUDEAN
Președintele Senatului